



SEVERSKÉ LISTY 12/82

BOX 56, S-597 00 ÅTVIDABERG, SVERIGE, POSTGIRO: 66 41 21-1

Sever: Polský kongres, střešní organizace polských spolků ve Švédsku, se obrátil na šéfa přistěhovaleckého úřadu s žádostí, aby bezpečnostní policie Säpo prošetřovala tlumočníky z polštiny. Je přesvědčen, že někteří z nich pracují pro polské úřady, kterým předávají informace o uprchlících. Koncem listopadu porušila jedna z nejrychlejších sovětských stíhaček MIG 25 dánský prostor ve výši 23 km. ---- Výzkumný švédský mírový institut SIPRI je z mnoha stran podezírán, že je především nástrojem sovětské propagandy. Není to jen případ zaměstnance Owen Wilkese, který mapoval švédská obranná pobřežní zařízení, ale je mnoho konkrétních důvodů k obavám, že slouží především jednostranně nepřátelsky proti NATO zaměřeným "mírovým hnutím". Maria Lunderius byla vedením Sipri donucena zastavit práci na projektu, který se zabýval hodnocením síly Varšavského paktu, zejména přítomností sovětských vojsk v satelitních státech. V poslední ročence je takřka symbolické pomoci v dodávce zbraní afgánským partyzánům, kterou poskytuje USA, Egypt a Čína věnováno právě tolik místa jako celé vojenské intervenci SSSR v této zemi. Pokud jde o chemické a biologické zbraně, najdeme zde komentáře hlavně k činnosti na Západě, ale o válce vedené Sověty a Vietnamem proti partyzánům a obyvatelstvu v Afganistánu a jihovýchodní Asii se toho mnoho nedozvíme. Pokud jde o umístění jaderných raket v Evropě, postavil se SIPRI jasně za sovětské stanovisko t.j. podržení sovětských raket na současné úrovni a žádné další instalování raket NATO. Tato zjištění jsou naprosto v rozporu např. s výsledky, ke kterým došel Institut pro strategické studie v Londýně. Podle něho dosáhl SSSR v Evropě převahy v jaderných zbraních, která se každým dnem zvyšuje. Převaha v konvenčních zbraních je drtivá. A právě v této době se v Dánsku rozhodla sociálně demokratická opozice zmrazit prostředky určené pro dánský podíl na modernizaci a rozšíření jaderných základů NATO. ---- 65. výročí bolševické revoluce za účasti reprezentanta sovětského vyslanectví, slavila v Lundu APK /dělnická kom. strana/ a KKE - řecká komunistická strana. ---- V Oskarshamnu požádal o politický azyl kormidelník polské nákladní lodi. ---- Tímto číslem uzavírají Severské listy pátý ročník své existence. I když dělány na koleně, staly se skutečným spojovacím článkem mezi krajany ve Skandinávii a ví se o nich po celém krajanském světě. Jejich zprávy jsou např. často vysílány v krajanském vysílání australského rozhlasu. Určitě přispěly k oživení krajanské činnosti zde na Severu. Nejlepším důkazem je, že z původních 50ti výtisků se náklad rozrostl na 620! Severské listy měly svého předchůdce - Listy ze Severu, které vycházely za války v r. 1943 ve Stockholmu. Nevíme jak dlouho vycházely. Dostaly se nám do rukou fotokopie obálek prvních dvou čísel. Podtitulek byl "Sborník pro literaturu, umění a kulturu". Vycházet měly 6x ročně. Časopis obsahoval i umělecké reprodukce a byl redigován J.F.Hodinem, Maren Jakerlovou a Endré Nemesem. Z obsahu je patrné, že v něm byly otištěny úryvky z prací či reprodukce Mikuláše Aleše, J. Hodina, Karla Čapka, Vítězslava Nezvala, Ivana Sajkoviče, Charlie Chaplina, Františka Halase, Josefa Hory, Jaroslava Seiferta, Endré Nemesse, Jana Brázdy, Emila Filly, Cypriána Majerníka atd.

Svobodný svět: Člen bezpečnostního personálu, který nyní musí být na palubě každého polského letadla donutil za letu do Gdaňsku pilota ke změně kursu a po přistání na americkém vojenském letišti Tempelhof v západním Berlíně vyskočil z letadla, předal se policii a požádal o politický azyl. Do konce listopadu přistálo podobným způsobem jen v západním Berlíně devět polských letadel. ---- Po intenzivním jednání povolily západní banky Polsku další úvěr na import západního zboží.

Z okupovaného Československa: Londýnské Times přinesly zprávu o stávkce Vietnámců, kteří v ČSSR pracují na stavbách jako gastarbeitři. Vietnamci pracují za daleko horších podmínek než domácí dělníci. Vývozem pracovní síly do SSSR a zemí Varšavského paktu platí Vietnam za dodávky zbraní a jiného materiálu. ---- Úřady odmítly vydat povolení k vycestování ze země novináři Karlu Kynclovi a historikům Byrtoškovi a Mlynárikovi. Jsou obavy, že proti nim bude obnoveno trestní stíhání po Husákově návštěvě ve Vídni. ---- Československo a další východoevropské země se rozhodly poskytnout úvěr Nicaragua. ---- Jaký je rozdíl mezi Československem a Polskem? Odpověď: Jeden rok. Tak začíná článek o hospodářské situaci v ČSSR, který zveřejnil The Wall Street Journal. Podle něho se hospodářská situace velmi rychle zhoršuje. Zadluženost vůči Západu i SSSR je stále větší, inflace a skrytá nezaměstnanost vzrůstá, průmyslová zařízení jsou stále více zastaralá a neekonomická, nespokojenost obyvatelstva se projevuje veřejně a stále otevřeněji, horníci na Ostravsku jsou vzpurní, Slovenští kněží káží otevřeněji a zásobování vážně víc a více.

Podmaněný svět: SSSR buduje na Kurilských ostrovech ponorkovou základnu - podle japonských pramenů - atomovou. ---- Moskva přiznala, že při utkání Spartaku Moskva s holandským mužstvem, vypukla na Leninově stadionu panika, při které bylo více než 20 lidí ušlapáno k smrti a několik desítek zraněno. ---- Mezinárodní Sacharovův výbor ve spolupráci s Mezinárodní společností pro lidská práva ve Frankfurtu/M uspořádaly v Bad Godesburgu hearing o nucené práci na Sibiři, na stavbě dálkového plynového potrubí do západní Evropy. Odhaduje se, že na nucené práce je užíváno na 100 000 vězňů, kteří žijí v přilehlých táborech za velmi nelidských podmínek. O poměrech na stavbě svědčilo z vlastní zkušenosti 14 býv. vězňů, kterým se podařilo dostat se na Západ. O otřesných poměrech na stavbě byl podrobně informován francouzský min. předseda Mitterrand, který ve svém projevu k francouzskému národu, kde celý projekt velmi vychvaloval, nenalezl ani jedno negativní slovo na adresu otrocké práce vězňů. Francie se na projektu technologicky silně podílí. ---- Sověti plánují značně rozšířit námořní základnu Liepaja v Lotyšsku. Liepaja v zimě nezamrzá. Rovněž přístav v estonském Tallinu se má značně rozšířit. Třináct estonských intelektuálů vyzvalo švédské podniky, aby se nepodílely na stavbě přístavu. Opoziční skupiny v obou zemích zdůrazňují, že kromě zvýšené hrozby vůči ostatním zemím kolem Baltického moře, znamená to další rusifikaci obou zemí. Na stavby bude povoláno mnoho ruských dělníků a urychlí to proces, kdy původní obyvatelstvo těchto baltických států bude v menšině. ---- Sovětská agentura TASS si postěžovala, že západoněmecký kancléř Helmut Kohl je vůči SSSR a jeho vazalům takřka právě tak nesmiřitelný jako Reagan. ---- Táž agentura učinila první oficiální zmínku o jediném nezávislém mírovém hnutí v Moskvě. Jeho členy označila za kriminální elementy placené západními centrály. ---- Pohřeb manželky Jaceka Kuroně ve Varšavě se změnil na demonstraci pro Solidaritu, které se účastnilo více než 1000 lidí. Aby se Kuroň mohl účastnit pohřbu, dostal propustku z vězení kde je držen od vyhlášení stanného práva. ---- Anatolij Ščaranskij, 35, odsouzený v SSSR na 13 let, drží na protest proti stále horšímu zacházení hladovku a jeho fyzický stav je stále horší. Protesty proti brutálnímu zacházení docházejí z celého světa. Jsou obavy, že jeho život je nyní velmi vážně ohrožen. ---- Washington Post přinesl zajímavý referát svého moskevského dopisovatele Duska Dódera o situaci v SSSR. Celkovou situaci shrnuje do konstatování, že v sovětské poválečné generaci, která již činí více než polovinu celkového obyvatelstva, převládá beznaděj a apatie. Aparátčící si stěžují, že občané se znepokojivým způsobem odklonili od socialistických morálních hodnot, t.j. touží po materiálním uspokojení, možnostech svobodně cestovat atd. Dramatickým způsobem stoupala kriminalita. Na Dálném Východě jsou běžné přestřelky mezi ligami bandi-

tů a policií. Bandité přepadávají transsibiřskou železnici, v samotném Rusku operuje vražedný syndikát, který vraždí náhodné návštěvníky jen proto, aby se zmocnil toho co mají u a na sobě. Ani obyvatelé cizineckého gheta nejsou déle ušetřeni. Japonci v mezinárodním obchodním centru např. nahlásili krádež veškerého kancelářského zařízení. Něco takového nebylo ještě před několika lety myslitelné. Alkoholismus dosáhl epidemických proporcí. Celný sovětský ekonom hlásil ve své služební zprávě, že navštívil 50 podniků a zjistil, že v některých z nich byly zřízeny "zvláštní brigády; které mají za úkol v pracovní době hledat opilé pracovníky, aby zabránily nehodám. ---- Andrej Sacharov byl pozván na prokuraturu v Gorkém, kde mu bylo vyhrožováno, že proti němu bude zahájeno trestní řízení, jestliže nepřestane se svou činností. Sacharov obvinil KGB, že ho omámila a ukradla mu důležité dokumenty. ---- Afgánští partyzáni oznámili, že jeden z hlavních vůdců odporu proti Sovětům, A. Halim, padl poblíž Kabulu. Při průjezdu sovětského transportu 2,5 km dlouhým tunelem došlo k explozi cisterny, která způsobila zablokování cesty. Otravnými plyny z výfuků zahynulo na 1000 lidí, z toho okolo 700 sovětských vojáků. Podle některých pramenů byly ztráty na životech ještě vyšší. Jedna afgánská skupina hnutí odporu vzala na sebe odpovědnost za tento atentát. Z jiného místa bylo hlášeno, že sovětsí vojáci nahnali do tunelu na 130 vesničanů, které tam po nalití benzínu upálili. Během října bylo partyzány dvakrát poškozeno potrubí, kterým jsou do Afganistánu dopravovány pohonné látky pro sovětskou armádu. Dezerce a ztráty v afgánské armádě jsou tak obrovské, že její počet je dnes něco mezi 10-15 tisíci muži proti 100 000 před čtyřmi roky. ---- Jugoslávská vláda oznámila, že vzhledem k stávající hospodářské situaci je nucena omezit import a učinit opatření vedoucí k snížení domácí spotřeby zboží, t.j. k snížení životního standardu. ---- Na den jeho prvního výročí, bylo podmíněčně zrušeno stanné právo v Polsku. Polská vláda se rozhodla, že jako odpověď na americké sankce omezí vstup Američanů do země. ---- Z církevních kruhů se ozývá kritika proti arcibiskupovi Josefu Glempovi, že jeho postup vůči vojenské juntě je příliš umírněný.

Naši ve svobodném světě: Právo lidu 4/82 přineslo vysoce zajímavý článek nazvaný "Česta do jámy lvové" další, v poslední době stále hustší řadě důkazů, čemu mohou být. Čs.občané vystaveni při návštěvě staré vlasti, ačkoliv se zbavili starého občanství a přijíždějí na návštěvu jako cizí státní příslušníci. V tomto případě jde o občana NSR, jehož dvě první návštěvy proběhly bez obtíží. Při třetí návštěvě byl na Václavském náměstí vyzván civilní osobou k výměně valut. Odmítl, protože byl varován před provokacemi. Odmítnutý našeho krajana fysicky napadl. Okamžitě přispěchali na pomoc dva uniformovaní příslušníci SNB - jenže ne našemu krajanovi z NSR, kterého obvinili z výtržnictví, odvezli ho na policejní stanici do Krakovské. Když odmítl podepsat předem připravený protokol, dostal na vybranou: "Když se ti nelíbí výtržnictví, tak ti přišijeme devizový přečin. Za to dostaneš nejméně dva roky. Svědků na to máme dost!" Tak to tedy vzal. Při následujícím výslechu s kým se stýká, v kterých organizacích je členem, co dělá, kolik vydělává, kam jezdí na dovolenou, co dělá jeho zaměstnavatel pro vojenské účely, jaké jiné továrny jsou v okolí, kde jsou nablízku posádky bundeswehru nebo americké armády atd., okusil jak chutná pendrek a rána do nosu. Stálo ho to pět dní v socialistickém lapáku. Článek končí: Nestěžuji si. Dopadl jsem ještě celkem slušně; "blbostné", které jsem musel zaplatit, se pohybuje v únosné výši. Dnes vím, že si mohu stěžovat v podstatě jen sám na sebe: gangsterům se nesmí věřit, s gangstery se nemají uzavírat dohody, s gangstery si nelze "upravit vztah". ---- Z Kanadských listů jsme se dozvěděli, že majitel světoznámé firmy McDonald, známé svými hamburgary po celém svobodném světě, Mr. Kroc, je českého původu. Mluví česky a má rád výrobky české kuchyně. Když 3.října oslavil své osmdesáté narozeniny, nezapomněl ani na krajany a poslal české Utulně v Chicagu 1000 US\$. ---- Martina Navrátilová vyhrála tenisovou soutěž NSR a dostala auto typu Porsche. ---- Dne 6.1.83 bude švýcarská televize vysílat film o životě a díle Jana Kristoforiho /Oslo/. Díla, která diváci ve filmu uvidí, budou od 7. ledna vystavena v krajanské Galerii Krause, která právě oslavuje 10 let svého trvání. ---- Tenista Ivo Werner, který nyní žije ve Švý-

carsku, se dvakrát stal vítězem švýcarské Grand Prix. ---- V jugoslávském Záhřebu bude premiéra hry Jaroslava Gillara a Vladimíra Skutiny "... a na hrušce sedí diktátor". V březnu ji uvede vídeňské divadlo Forum v režii Martina Štěpánka. ---- Krajanské Nové divadlo v Torontu zahájilo sezonu 1982-83 inscenací komedie Pavla Landovského "Hodinový hoteliér".

Rubrika ztracených duší - Starý přítel z Bratislavy by velmi rád našel svého spolužáka, anebo se o něm cokoliv dozvěděl. Je jím Mudr. Oskar Dano, který se vystěhoval do Švédska ještě před válkou. Je mu dnes 75-80 let. Prosíme o zprávu do redakce.

Hledá se Karel Stros, narozený v Kralupech 4.9.1928. Uprchl do Itálie, pravděpodobně v r. 1948. Přišel do Mariestad a pracoval v Katrinefors od 31.10.1951 do 20.8.1952. Po krátkém pobytu v Laxå se přestěhoval do Stockholmu a pracoval v restauraci Conti, Upplandsgatan 51. Švédsko opustil definitivně 4.2.1955 a odplul lodí Stockholm do New Yorku. Hledá ho a o zprávu prosí Anna-Brit Ledin, Väderkvarnsgatan 42, 753 26 Uppsala, telefon 018/13 55 06. Zprávu možno podat i redakci.

Německé lotto ve Švédsku. I ve Švédsku můžete hrát německé lotto /Deutsche Zahlenlotto/. Systém je naprosto stejný jako měla sportka v Československu. Typuje se šest čísel ze 49. Pouze výhry jsou neporovnatelně vyšší.

1. cena max 9 000 000, průměrně 5 207 000 Škr

2. cena max 720 000, průměrně 426 000 Škr atd.

Tah je každý týden v sobotu. Pravděpodobnost výhry značně vyšší než u švédského lotta. Bližší informace na telefonním čísle 0300-11603 ve večerních hodinách.

Charta 77 Foundation posílá peněžní pomoc politicky pronásledovaným a jejich rodinám v Československu. Postgirot, 105 06 Stockholm, číslo konta 19 41 64-0. Složenka přiložena k tomuto číslu.

Knihy: Jako dárek švédským přátelům, malým i velkým, opravdu vřele doporučujeme knížku kreseb Bedřicha Fritty "Det här är ingen saga" s textem Ivana Klímy, který do švédštiny přeložila Kateřina Janouchová. Knihu vydalo nakladatelství Askelin och Hägglund a do prodeje se dostane v nejbližších dnech. Přibližná cena 80:- až 90:- Škr. Malíř Bedřich Fritta i s manželkou zahynuli v terezínském koncentráku. Jediný člen rodiny, který přežil, byl malý Toník Fritta, kterému na konci války bylo necelých pět let. K jeho třetím narozeninám /v koncentráku/ mu otec dal knížku obrázků, jejichž pomocí ho učil znát věci a svět, o kterých děti narozené v koncentráku neměly ani ponětí. Antonín Fritta žije dnes v západním Německu. Když byl v TV promítán film Holocaust, poznal v některých kresbách, které se ve filmu objevily, práce svého otce. Zjistil ze kterého židovského archivu pocházely a v něm se mu podařilo najít i knížku, kterou pro něho jeho otec udělal v terezínském ghetu k jeho třetím narozeninám. V téže době byl v Terezíně zavřen i Ivan Klíma, autor textu.

Z knih, které již jsou obsaženy v našem katalogu, ale dosud nevyšly se nyní dostávají na trh a možno je u nás objednat:

Peter Lotar: Domov můj - vydal Index, cena 51:-

Leszek Kolakowski: Nebeklíč - Index, cena 47:-

Pavel Tigrid: Dnešek je váš, zítřek je náš - Index, cena 51:-

Milena Jesenská: Cesta k jednoduchosti - Archa, cena 43:-

Radek Kučera: Vrah světí neděli - Archa, cena 43:-

Edvard Cenek: Vyzvědačka B 7 - Konfrontace, cena 54:-

Alexandr Solženicyn: Souostroví Gulag III - Konfrontace, cena 75:-

Marie Sandtnerová: Česká kuchařka - Konfrontace, cena 156:-

Kromě toho:

Bohumil Hrabal: Postřižiny - Československý spisovatel Praha, cena 42:-

Jan Vyčítal /satirické kresby známého kreslíře Dikobrazu/ cena 30:-

Vydavatel Severských listů Jan Stránský s manželkou Ludmilou a syny Janem a Romanem, přejí všem přátelům a čtenářům

VESELE VÁNOCE A ŠTASTNÝ NOVÝ ROK 1983 !!



Výbor Svazu československých spolků ve Švédsku se na své schůzi dne 11.12. v Helsinborgu rozhodl vyhlásit rok 1983, rok patnáctého výročí okupace Československa, za Československý rok. Snahou je, nenechat svět a v našem případě Švédsko, zapomenout na trpký osud Československa a v rámci našich omezených možností k tomu účelu udělat tolik, kolik jen budeme moci. První akcí je sběr šatstva pro naše uprchlíky v Rakousku, který sice začal již v roce 1982, ale bude pokračovat v roce 1983, kdy nabude rozsáhlejších forem a bude pravděpodobně rozšířen i na Itálii a Jugoslávii. V srpnu plánujeme uspořádání čs. dnů na různých místech Švédska. Prosíme krajany, aby se zamysleli nad možnostmi co je možno udělat, čím oni sami mohou přispět a neváhali nás kontaktovat. /nejlépe poslat písemné návrhy redakci Severských listů/. Již v tomto stadiu prosíme naše výtvarníky, aby uvážili zda by byli ochotni vystavovat svoje díla a za jakých podmínek. Naše finanční možnosti, např. v otázce pojištění exponátů jsou minimální. Prosíme, ozvěte se!

Marie Vavrušová

PROČ?

Proč jsem nenapsala tu báseň o bílých útesech rujanských - Proč? Vždyť tam přece byly, bílé.

A byli i bílí racci, v hladké oblasti, jako figurky udělané z bílé sádry na pultě pouťového stánku. Oblí a těžcí, že se člověk diví, že se vznášejí nad zádi bílé lodi, za níž zůstává rozoraná brázda zeleného moře s bílou ozdobou pěny a krůpějí.

Proč? - Vždyť nebe bylo jasné a svítilo slunce a dívky mohly obléci své bílé šaty. Proč? Když i šáteček byl bílý. Ten, kterým mávala útlá ruka drobné dívky. Ale nebyla už dívka, byla mladá žena, přišla od Dunaje a vdala se za jinozemce a usadili se ještě v jiné zemi, která není vlastní žádného z nich. A dívka-žena stojí po boku manžela na zádi lodi v přístavu a mává. Mává směrem k vlaku, který už z nitra lodě vyjel a stojí na koleji pod strání. Mává. Mává matce stojící u okna vagonu. Byla tu na návštěvě, vrací se k Dunaji. I ten má vlnky s bílou pěnou a bílými loděmi na vodě, i tam svítí slunce, ba ještě tepleji - ale dcera zůstává zde a zbývá jen to mávání bílým šátkem.

Drobná postavička na zádi lodě vkládá všechno do pohybu šátku. Všechnu svou lásku, všechnu touhu, všechn smutek loučení. Mává, dokud vlak a loď se nerozjedou různými směry, protichůdnými, na Jih, na Sever. Ještě zamávat a potom už jen stesk.

Proč je to loučení? Ale protože je a svírá hrdlo a oči vlnou, nenapsala jsem tu báseň o bílých útesech rujanských.

Vladimír Skutina

UDUŠENÁ RODNÁ STRANA

Po nečekané a předčasné Brežněvově smrti se pracující lid Československé sovětské socialistické republiky ještě pevněji semkl kolem své rodné Komunistické strany a jejího polibbýra. Jenže se tentokráte semkl tak pevně a úzce, že se rodné straně a jejímu polibbýru začalo špatně dýchat a pracující lid se stále ještě pevněji semknul, až se rodná strana a její polibbýro začalo dusit. Poslední zprávy z Prahy hlásí, že pracující lid je tak pevně semknut, že rodná strana a její polibbýro je už udušeno.

Co tedy s udušenou rodnou stranou a jejím polibbýrem. Šéf KGB a nyní i šéf celého Svazu sovětských socialistických republik a tudíž i šéf pracujícího lidu Československé sovětské socialistické republiky Jurij Andropov už vyslal do Prahy své poradce. Očekávalo se všeobecně, že poradci se usídlí v nově vybudované pražské miničtvrti, postavené na vykácené části Stromovky za zadním traktem sovětského velvyslanectví /kde mají Sověti své dobře zásobené obchody - ale i svou televizi/. Leč poradci se k všeobecnému překvapení usídlili v superpřepychovém hotelovém traktu nejnovějšího Paláce sjezdů na Pankráci. Ne snad, aby to měli blíž k Nejvyššímu soudu a do věznice. Ti, kteří budou pozavírání a likvidováni, sedí v Ruzyni a souzení bývají na Ovocném trhu a na Karlově náměstí. Usídlili se v Paláci sjezdů a bolševické kultury proto, aby dali jasně najevo udušenému polibbýru rodné strany, že pány v zemi jsou oni. Těch poradců přijelo v posledních listopadových dnech 92 a vůbec nepřijeli radit, jak zavádět umělé dýchání pro udu-

šenou rodnou stranu a její polibýro, nýbrž naopak, jak se to dělá, aby se smrt urychlila a mrtvola co nejdříve zasunula do nějaké zdi. Pracující lid ČSSR je nyní zvědav, okolo koho se bude semkávat pevněji a těší se, že tentokráte svou novorozenou rodnou stranu a její budoucí polibýro semkne rychleji a radostněji, takže je znovu udusí - a to určitě dřív než za 13 let. Ti noví, co přijdou po Husácích a Bilacích, se už rychle učí umělému dýchání.

Oslo dne 3. prosince 1982

Milý pane Stránský,
vždy přivítám příchod vašich Severských listů - rád si ledacos zajímavého přečtu - tentokrát však jsem musel článek "Exil bez koštěte....." od pana Škutiny čísti několikrát. Nejdříve mne trochu popudil a chtěl jsem hned napsat - ale člověk má počítat do sta.... a tak dále. Přesto jsem však neodolal, abych Vám nenapsal svoje mínění. Myslím, že nelze dávat do jednoho pytle lidi, kteří se zbavují občanství, s lidmi, kteří požádali o vystěhování. Když jsme dostali, já a moje rodina, občanství norského státu, dostali jsme také k tomu listinu, ve které bylo napsáno, že nejsme tímto zbaveni svého čs-občanství a že se toho máme zbavit sami - to znamená pokud možno požádat o zbavení československý stát. Celé dva roky jsem nedostal žádnou odpověď, až po té dlouhé době jsem dostal vyznění od ČS-ambasády, že se mám dostavit pro vyřízení "Žádost o milost" a to prý je základ pro vyřízení další žádosti o zbavení občanství. A tak jsem byl "omilostněn" - ale o další zbavení jsem již nežádal, neboť bych asi nezaplatil své školní vzdělání, které jsem měl v Československu. Není však možné zablývat někomu, že se tohoto občanství zbavuje - jsme přece demokracie a pokud tak někdo dělá - je to vysloveně jeho věc. Něco jiného je požádat o vystěhování neboť to je spojeno s prohlášením, že tento dotyčný nemá nic proti současnému režimu v ČS a to asi nesouhlasí s jeho prohlášením důvodů, proč opustil Československo. To je jasné klamání státu, který mu dal své občanství. Tak je můj názor k této otázce.

Jiná věc je však postavení těch dalších pánů o kterých článek píše - s tím však nemohu vůbec souhlasit. Když jednou někdo vstoupil do Komunistické strany a pak dlouhá léta propagoval jejich myšlenky - podílel se na moci kterou tato strana si vytvořila v našem státě a také ji příslušně používala (jak všichni dobře víme) - musí nésti veškeré následky které z toho vyplývají. Nebo snad by bývalo lepší udělat z nacistických zločinců "apoštoly", kteří by bývali hlásali po světě, jak hrozný byl ten jejich režim a ideologie? Proč potom ještě dnes je ve vězení Rudolf Hess - vždyť on přece utekl na počátku války do Anglie a tím se postavil proti Hitlerovi... Tak to mě nejde dobře na rozum. Mohl by jste mě k tomu dát svoje vysvětlení? Nebo snad vidíte velký rozdíl mezi nacismem a komunismem? Protože jsem politicky neznalý - byl bych rád kdyby jste mě to mohl trochu blíže vysvětlit. Já dávám všechny diktatury do jednoho pytle - proto jsem odešel z Československa a jsem šťastný, že žiji v demokratickém státě. Avšak apoštolské vystupování pánů o kterých píše pan Škutina je mě zcela jasné - vím z čeho vyplývá - ono také... čím se vlastně živit... dělat se nechce a tak zbývá jen huba. Otázka je... Kdo to vlastně zbaští?

Váš věrný čtenář

Tento dopis byl jediný písemný protest proti zmíněnému Škutinovu článku, ale obdržel jsem několik telefonátů, v podstatě stejného obsahu. Jedna z otázek zněla "jaké je stanovisko redakce?" Odpovědět stručně a vyčerpávajícím způsobem není snadné a to samo již připravuje půdu pro nedorozumění. V něčem se z oběma ztotožňuji, v jiném rozcházejím, ale jak už tomu bývá, věřím, že při bližším objasnění by se ukázalo, že naše stanoviska jsou velmi blízká a užitečnost diskusí na toto téma pochybná.

Pan Škutina si, podle mého názoru, v článku protiřečí, když bere koště na upravnence, ale zastává se určitých bývalých komunistů. Bylo by tedy jen logické, kdyby se zastával i určitých upravnenců. A protože pana Škutinu znám a domnívám se, že i jeho názory na tuto otázku, myslím, že se v článku jedná o nešťastnou formulaci, která příliš generalizuje. Jsem v zásadě proti úpravě vztahů. Každé. I té, kde se jedná o zrušení občanství. To proto, že jsem proti jakémukoliv dobrovolnému styku s úřady reprezentujícími zločinecký komunistický režim a proti tomu, že lidé, kteří svým odchodem do emigrace vyjádřili svůj odpor proti tomuto režimu, se snižují k tomu, aby ho žádali o milost a tím ho vlastně nejen de facto, ale i de jure uznávali. To za prvé. A za druhé mi vadí, že těm gangsterům platí. Je pravda - ty částky je nezachrání, ale pomáhají jim a snad slovo princip, by alespoň pro politické uprchlíky neměl být prázdný pojem. Řekl jsem, že odsuzuji úpravu vztahů. Ano. Ale to neznamená, že odsuzuji upravnence. Nenávídím komunismus, ale to neznamená, že musím považovat za své nepřátele všechny bývalé komunisty. Každý případ nutno posuzovat individuálně. Jsou případy, kdy nostalgie a "heimweh" mohou vést až k tak zoufalému činu jako je sebevražda a ukáže se, že cesta do ČSSR je nejlepší lék. Mnozí

se tam jezdí utvrdit, že dobře udělali a stačí jim i jen jedna návštěva a už je tam nikdo znovu nedostane. Upravenci mají tisíc důvodů - rodiče, nostalgii, politické potíže příbuzných, loyality k nové vlasti atd. Žádný z nich je neomlouvá, ale všechny jsou polehčujícími okolnostmi. Jsem proti tomu, aby se na ně bralo koště, aby se zveřejňovala jejich jména - pokud nemáme důkazy, že opravdu slouží komunistickému režimu, jako např. ti, kteří přijali úkol ovlivňovat nové uprchlíky, aby se stranili starších emigrantů. Není pravda, že se všichni upravenci zavázali k udavačství. Mnozí, kteří se ve věci úpravy na vyslanectví dostavili, nebyli k něčemu podobnému vůbec vyzýváni. Ale mnozí ano! I to je pravda! Spolupracovníci režimu z řad těch, kteří si zrušili občanství, bývají ke spolupráci získáváni až při některé návštěvě ČSSR - zpravidla ne první. Nevím jak to vypadá v případě těch, kteří žádají o vystěhování. Víím, že podepisují prohlášení o věrnosti ČSSR, což samo o sobě je odsouzení hodné. Myslím, že měl pan Škutina na mysli ty a věřím, že právem. Nesouhlasím s "věrným čtenářem", že úprava je každého soukromou věcí. Ani členství v KSČ není jen soukromou věcí. Každý kdo vstoupil do komunistické strany se provinil vůči těm, kteří tak neudělali, protože jim pomáhal znesnadnit život. Upravenci ztěžují vyřizování asylových žádostí nových uprchlíků a do určité míry diskreditují exil v očích svobodného světa. Pan Škutina se nezastává bývalých komunistů jako celku, ale oceňuje práci některých z nich. A v tom s ním plně souhlasím. Jistě je mnoho pravdy na tom apoštolském vystupování, jak píše věrný čtenář. Někteří byli parazité dříve a zůstávají jimi i nyní. Ale je nutno dělat rozdíly. Jsou takoví, kteří ještě dnes mají žaludek nazývat ve svých výplodech, snahy USA zastavit komunistický výboj /např. v jihovýchodní Asii/, americkým imperialismem a přesně ve šlépějích komunistických tradic, jak se na papaláše sluší, dávat např. svým dětem vzdělání na privátních školách. Bylo by sporné tvrdit, že Pachmana živila jeho huba, ale je jisté, že dnes dělá velmi mnoho pro naši věc - a dobře. A milý věrný čtenáři, myslíte, abych to vyhrotil, že kdybychom jednou skutečně bojovali fyzicky, se zbraní, měli bychom bývalým komunistům odmítat právo bojovat na naší straně? Není spíše jejich povinností jít do prvních řad a odčinit co napáchali?

Sovětské imperium je v rozkladu. Zevnitř i zvenku. Tento proces je neodvratný a bude se zrychlovat a ani západní úvěry ho nedokáží příliš zpomalit. Žijeme pravděpodobně v rozhodujícím desetiletí a až události dostanou dramatický spád, bude každá ruka a každá hlava potřebí a výše uvedené problémy nám budou asi připadat velmi malicherné.

A nakonec, milý věrný čtenáři, díky za Váš dopis, který je v podstatě konstruktivní, svědčí o zájmu, ale na kterém mne zamrzela ta anonymita. Abychom byli v naší práci opravdu úspěšní, musíme překonat strach a nedůvěru. Či opravdu myslíte, že bych honem Vaše jméno zveřejnil? To zásadně nedělám bez výslovného svolení, anebo přímého přání pisatele - ale to je přece samozřejmé, že?

Jan Stránský

AKCE RAKOUSKO

Výzva Severských listů ke sběru šatstva pro československé uprchlíky v Rakousku se setkala s velkou odezvou u našich krajanů ve Skandinávii. Dnes víme, že mnozí z nich zaslali do Rakouska balíky a balíčky na své vlastní náklady. Srdečný dík. Krajané v Malmö, Helsingborgu, Halmstadu, Göteborgu, Linköpingu a Gusumu zorganizovali sběr ve velkém a totéž jsme udělali v Ätvidabergu. Sebralo se přibližně dvacetpět kubíků šatů a obuvi, z čehož jsme, spolu s bratrem Romanem, do Rakouska dopravili jednu třetinu na přívěsném voze za osobním autem. Na vlastní oči jsme se tak mohli přesvědčit, že ač osm až devět kubíků viditelně pomohlo, stále to nestačilo na definitivní pokrytí potřeby.

Do rámce činnosti americkým státem placené organizace AFRC /American Fund for Czechoslovak Refugees/ nepatří sběr šatstva a finanční prostředky nestačí na pokrytí nákladů s tím spojených. Nečekanou nabídkou švédského Lion Clubu se to však vyřešilo. Bleskurychle nám slíbili svou pomoc organizačně i finančně a s jejich pomocí vypravíme v pondělí 20. prosince nákladní automobil s vlekem, s nákladem osmdesáti kubíků šatů a obuvi do uprchlického tábora Treiskirchen, takže vánoce pro mnohé z našich nověpříchozích krajanů nebudou přece jen tak smutné.

Tímto je bezprostřední potřeba šatstva pokryta a další organizovaný sběr ve velkém není zatím nutný.

Vřele děkujeme našim skandinávským krajanům za fantastickou spolupráci a zároveň doufáme, že se příští akce podobného rázu setká se stejně velkou účastí. Nazdar!!!

Jan Stránský jr.

Milí přátelé krajané ve Švédsku,

srdečně vám všem děkujeme za vaši pomoc čs. uprchlíkům v Rakousku. Vaše akce je pro všechny zde v Rakousku velkým překvapením, ale současně byla přijata s velkou radostí, protože všichni noví uprchlíci, kteří přešli hranice jugoslávsko - rakouské tohoto léta neměli možnost si vzít mnoho s sebou. Nyní když nastal podzim a přichází zima potřebovali jak děti, tak idospělí teplé oblečení. Třídíme a rozdělujeme na jednotlivé pensiony, pomáhají při práci i uprchlíci a polovina první zásilky, kterou nám dovezli stateční hoši ze severu je již rozdělena.

Jako první byli podarováni naši lidé v pensionech, které jsou v oblasti Alp, to je asi 300 osob / včetně dětí/. V kartonech jsme našli i prádlo pro kojence, což nám velmi pomohlo, protože se zde v příštích měsících narodí malí Češi a Slováci.

Jménem všech uprchlíků v prostoru Dolního Rakouska - západně vám, milí přátelé, zasíláme srdečné pozdravy jakož i tisícere díky za tak obětavou a rychlou pomoc!

Koordinátor sociální pomoci čs. uprchlíkům při AFGR Wien

Camilo Souz

Dr Jaroslav Souz

obtěž-
šila, druhý den večer jako jsme o tom mluvili. Po věcích, které chlápci přivezli se jen zaprá- velmi vděční, jak se všechny věci k nim dostaly, nechtěli sko- ro ani věřit. Znělo to pro ně jako pohádka, že 2000 km na sever od nich na jejich nouzi někdo myslel, a tak obětavě jim pomohl!

Srdečně zdraví

Vážený pane Stránský!

Dovolte nám, abychom Vám jménem tisíce našich krajanů - uprchlíků poděkovali za úspěšně provedenou sbírku šatstva, které jim pomůže překonat značné potíže v prvních zimních měsících jejich pobytu ve svobodném světě.

Zostřenými opatřeními ze strany jugoslávských úřadů na rakousko-jugoslávských hranicích dochází nyní k tomu, že naši krajané - uprchlíci musí v Jugoslávii nechat i tu trochu svého majetku, kterou se jim podařilo při útěku z CSR vzít sebou. Proto jim přijde prádlo a šatstvo, které se Vám podařilo zajistit od našich krajanů a spolku ve Švédsku velmi vhod.

Akce se setkala s velkým ohlaseem a způsobila mnoho radosti mezi odarovanými. Je jen škoda, že vzhledem k nedostatku finančních prostředků na dopravu nemůžeme v této pokračovat. Po stránce politické ukázala, že naši krajané v exilu, když jde o konkrétní a dobru věc nechtějí ani jedné minuty čekat, aby jí podpořili.

Zároveň Vás prosíme, abyste našim jménem poděkoval našim dvěma synům, kteří organizaci a hlavně pak přepravě do Rakouska věnovali mnoho svého volného času. Ještě jednou mnoho díky všem, kteří se na této úspěšné akci podíleli.

AMERICAN FUND FOR CZECHOSLOVAK REFUGEES, INC.
REPRESENTATIVE FOR AUSTRIA

Gumpendorferstr. 5A
1060 WIEN VI

Telefon 24 34 75
56 34 24

c/APGR Mnichov

S přátelským pozdravem
Kaštaný
ředitel AFGR